КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Даярдаган	: Жылдыз Сыдыкова
Университет	: Кыргыз Түрк “Манас” Университет
Багыты	: Педагогика
Иштин сапаты	: Магистирдик диссертация
Беттердин саны	: XVIII +136
Бүтүрүү датасы	: 28 /12/2016
Илимий жетекчи	: п.и.д. проф. Нурбүбү Асипова
	: п.и.д. проф. Акматали Алимбеков

БИШКЕК ШААРЫНЫН ОРТО МЕКТЕПТЕРИНДЕГИ 4 ЖАНА 5 КЛАССТАГЫ ОКУУЧУЛАРЫН ӨМҮР КООПСУЗДУГУН САКТООГО ҮЙРӨТҮҮНҮН МЕТОДДОРУ (ТУРМУШ-ТИРИЧИЛИК КООПСУЗДУК НЕГИЗДЕРИ САБАГЫНЫН МИСАЛЫНДА)

Адамдын жашоосунун коопсуздук проблемасы учурда эң актуалдуу проблемалардан болуп эсептелет. Муну бүгүнкү күндө тездик менен өсүп жаткан техногендик, табияттык жана социалдык коркунучтардын өсүшү жана дүйнөлүк масштабдагы окуялар далилдеп турат. Кыргызстанда адамдын коопсуздугун камсыздоо проблемасынын актуалдуулугунун травматизмдин жана өспүрүмдөр арасында өлүмдөрдүн санынын өсүшү, жана ошондой эле балдардын ар кандай оорулары, окуу жайларындагы кооптуу кырдаалдар, өсүп келе жаткан муунга карата коопсуздукка тарбиялоо маселелерин чоң талаптар койот.

Өзгөчө кырдаалдарга, балалык кезинен эле үйрөтүүгө муктаждык жаралат, балдарды жашоого жана ден-соолукка коркунуч жараткан ар кандай кырдаалдан чыгууга үйрөтүү зарыл. Бул өз кезегинде мектептен баштап эле коопсуздук жашоо тууралуу билим системасын түзүү, балдарды өз өмүрү жөнүндө кам көрүү, аларда коопсуз жашоо тажрыйбасын калыптандыруу керектигин далилдейт.

Изилдөөнүн *предмети:* Окуучулардын өмүр коопсуздугун сактоо боюнча билим берүүнүн жолдору.

Изилдөөнүн *максаты:* Орто мектептин 4 жана 5 класстын окуучуларын өмүр коопсуздугун сактоого үйрөтүү методдорун аныктоо.

Изилдөөнүн *методу*:Алдыга коюлган максатка жетүү жана милдеттерди аткаруу үчүн төмөндөгүдөй изилдөө методдору колдонулду: социологиялык, психолого-педагогикалык, окуу-методикалык кайнактарга жана, ар түрдүү расмий документтерге теориялык анализ жүргүзүү, отчетторду иликтөө, чогулуш, конференция, мезгилдүү басылмаларга чыккан публикацияларды иликтөө, ошондой эле, анализ, синтез, моделдештирүү, анкета жүргүзүү, байкоо, иштин натыйжасын изилдөө жана жалпылаштыруу, салыштыруу ыкмалары колдонулду.

Диссертациялык изилдөөнүн курамы кириш сөз, эки бөлүм, корутунду, сунуштар, колдонулган адабияттардын тизмесинен жана 139 беттен турат.

Биринчи бөлүм: *«Өмүр коопсуздук сактоо боюнча билим берүүнүн түптөлүшү жана өнүгүүсү»* деп аталып, анда балдардын өмүр коопсуздугун сактоо маселесин

илимий педагогикалык жактан негиздөө, жана Кыргызстанда орто мектеп окуучуларын өмүр коопсуздугун сактоого үйрөтүүнүн азыркы абалы анализдөөгө алынып учурдагы проблемалардын чечилиши каралды. Буга байланыштуу билим берүү системасындагы коопсуз жашоонун тарыхы, өнүгүүсү жана Кыргызстан мектептеринини окуучуларынын коопсуздук абалы кеңири чагылдырылды.

Экинчи бөлүм: *«Өмүр коопсуздугу боюнча 4 жана 5 класстагы окуучулары үчүн билимдин мазмуну, меттоддору жана шарттары»* деп аталып, изилдөөнүн орто мектептеги 4 жана 5 класстын окуучуларын өмүр коопсуздугун сактоого үйрөтүү боюнча эксперименталдык тажрыйба иштер окуучуларды өмүр коопсуздугун сактоого үйрөтүүнүн активдүү методдорун колдонуу боюнча илимий-практикалык сунуштарды иштеп чыгууга арналды. Эксперименталдык иштердин мазмуну ачыкталып, алардын илимий методикалык сунуштары иштелип чыкты.

Түйүндүү сөздөр: Коопсуздук, өмүр коопсуздугу, тарбия, коопсуздук боюнча билим берүүнүн мазмуну, окутуу меттодору, коопсуздукту сактоо жолдору, мектептеги окуучулары.

ÖZ

Hazırlayan : Cıldız Sıdıkova
Üniversite : Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi
Anabilim Dalı : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Bilim Dalı : Eğitim Bilimleri
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans
Sayfa Sayısı : XVIII +136
Mezuniyet Tarihi : 28/12/2016
Danışman : Prof. Dr. Nurbübü Asipova
: Prof. Dr. Akmatali Alimbekov

"BİŞKEK ŞEHİRİNİN ORTA ÖĞRETİM OKULLARINDAKİ 4. VE 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN CAN GÜVENLİĞİ KORUMA BECERİLERİNİ GELİŞTİRME YÖNTEMLERİ" (CAN GÜVENLİĞİNİN TEMELLERİ DERS ÖRNEĞİ)

İnsanın yaşam güvenliği sorunu günümüzde en güncel konular arasında yer alır. Bunu bugün hızlı bir şekilde ilerlemekte olan teknogenik, doğal ve sosyal tehlikelerin artışı ve dünya çapında meydana gelen hadiseler ispatlamaktadır. Acil ve olağanüstü durumların çocukluk çağından itibaren öğretilmesine ihtiyaç hasıl olmaktadır. Kırgızistan'da yaşam güvenliğinin sağlanması sorununun güncelliği travmatizm ve yetişkin çocuklara arasında ölüm sayısının artması, bunun yanı sıra çocukların bir takım hastalıklar, eğitim kurumalarındaki güvenlik durumu, yetişmekte olan neslin güvenlik eğitimi almasında mühim yer tutmaktadır.

Çocuklara, can ve sağlıkla ilgili tehlike arz eden tüm tehlikelere karşı koyma becerisi kazandırılmalıdır. Buna okuldan başlanarak güvenli yaşam hakkında eğitim sisteminin düzenlenmesi, çocukların can güvenliğine ilişkin tedbir alınması, güvenli yaşam deneyimlerinin oluşturulması gerekliliğini kanıtlar.

Araştırmanın konusu*:* Öğrencilerin can güvenliğinin sağlanmasına ilişkin eğitim yöntemleridir.

Araştırmanın amacı: Orta eğitim okullarında okuyan 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin can güvenliğinin korunması ve sağlanması yöntemlerinin belirlenmesidir.

Araştırmanın yöntemi: Öne sürülen amaca ulaşmak ve görevi gerçekleştirmek için aşağıdaki araştırma yöntemleri kullanıldı. Sosyolojik, psiko-pedagojik, eğitim tekniklerine ilişkin kaynaklara ve farklı resmi belgeleri teorik analizini yapma, rapor inceleme, toplantı, konferans, döngüsel yayınlarda çıkan araştırmalar, bununla birlikte analiz, sentez, modelleştirme, anket, gözlem, çalışmanın sonuçlarını araştırma ve genelleme, karşılaştırma yöntemlerinden istifade edildi

Tez çalışması giriş, iki bölüm, sonuç, öneri ve kaynakça kısımlarından ve 139 sayfadan oluşmaktadır.

Birinci bölüm "Can güvenliğinin korumasına ilişkin eğitimin oluşması ve gelişimi" olarak adlanır. Burada araştırılan çocukların korunması sorunları, bilimsel olarak pedagojik yönden temel alınır. Kırgızistan'da ortaokul öğrencilerinin can güvenliğini koruma ve can güvenliğini sağlamanın günümüzdeki durumun değerlendirilerek bugün mevcut olan sorunların çözümü üzerinde duruldu. Buna ilişkin olarak eğitim sistemindeki güvenlik hayatının tarihi, gelişimi ve Kırgızistan okullarındaki öğrencilerin güvenlik durumu geniş olarak ele alındı.

İkinci bölüm “Can güvenliği 4. ve 5 sınıf öğrencileri için eğitimin içeriği, metotları ve koşulları” olarak adlanır. Araştırmanın ortaokuldaki 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin can güvenliğini koruma ve sağlama yönünde deneysel deneyim çalışmalarında okul öğrencilerinin can güvenliğini korumada etkin metotların kullanılmasına ilişkin bilimsel uygulamalı önerilerin hazırlanmasına değinildi. Deneysel çalışmanın ihtivasına açıklık getirilerek bunların bilimsel tekniksel önerileri işlendi.

Anahtar kelimeler: Güvenlik, can güvenliği, eğitim, güvenlik eğitiminin içeriği, öğretim metotları, acil durum, güvenliği koruma usulleri, okul öğrencileri.

АБСТРАКТ

Подготовила : Жылдыз Сыдыкова
Университеет : Кыргызско - Турецкий Университет “Манас”
Направление : Педагогика
Степень работы : Магистерская диссертация
Колличество страниц : XVIII+136
Дата окончания : 28/12/2016
Научный руководитель : Д.п.н. проф. Нурбүбү Асипова
: Д.п.н. проф. Акматали Алимбеков

МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ УЧАЩИХСЯ 4 И 5 КЛАССОВ К СОХРАНЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ЖИЗНИ В ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ШКОЛАХ ГОРОДА БИШКЕК (НА ПРИМЕРЕ УРОКА ОСНОВЫ БЕЗОПАСНОСТИ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ)

Проблема безопасности жизнедеятельности человека в современных условиях одна из самых актуальных. События в мире свидетельствуют об увеличении техногенных, природных и социальных опасностей для человеческой жизни. Актуальность проблемы обеспечения безопасности человека обусловлена ростом травматизма и смертности в Кыргызстане, ростом детской заболеваемости, опасных ситуаций в образовательных учреждениях, в связи с чем, выдвигаются особые требования к безопасности подрастающего поколения, таких как школьники.
Возникает необходимость уже с раннего детства подготовить человека к чрезвычайным ситуациям, к умению находить выход из ситуаций, опасных для жизни и здоровья. Это позволит уже со школьной скамьи формировать у него систему знаний об основах безопасности жизнедеятельности человека и общества, обучить практическим навыкам охраны жизни и здоровья, формировать опыт безопасной жизнедеятельности.

Предмет исследования: Пути обучения к сохранению безопасности жизни учащихся.

Цель исследования: Определить методы обучения учащихся 4 и 5 классов к сохранению безопасности жизни.

Методы исследования. Для решения, поставленных задач и проверки исходных положений были использованы следующие методы исследования: теоретический анализ психолого-педагогической; социологической, учебно-методической литературы, разных видов официальных документов; изучение отчетов, документов совещаний, конференций, публикаций в периодической печати; использовались при этом методы обобщения, сравнения, системно-структурного подхода, проведение анкетирования, анализа, синтеза, моделирования, наблюдения, изучения результатов исследования.

Диссертационная работа состоит из введения, двух глав, заключения, рекомендации и библиографии, что заключено в 139 страницах.

В Первой главе: *«Становление и развитие обучения сохранения безопасности жизнедеятельности»* выявлены научно-педагогические основы безопасности сохранения жизнедеятельности детей. Также в этой главе проанализировано нынешнее состояние образования безопасности жизни в средних школах Кыргызстана и отражены

решения проблем в данной области. В связи с этим отражены история и развитие безопасности жизнедеятельности в системе образования и широко раскрыта состояние образования безопасности жизни учеников школ Кыргызстана.

Во Второй главе: *«Содержание, методы и условия знаний по формированию основ безопасности жизнедеятельности школьников 4 и 5 классов»* посвящен разработке научно-практических рекомендаций для школьников 4 и 5 классов по обучению сохранения безопасности жизни и по применению активных методов на основе экспериментального работы исследования. Раскрыто содержание экспериментальной работы исследования и разработаны научно - методические рекомендации.

Ключевые слова: Безопасность, безопасность жизнедеятельности, воспитание, содержание безопасность образовании, методы обучения, чрезвычайная ситуация, пути сохранения безопасности, ученики школ.

ABSTRAKT

Prepared	: Jyldyz Sydykova
University	: Kyrgyz-Turkish Manas University
Course	: Pedagogics
Degree	: Master Degree
Pages	: XVIII+136
Expiration Date	: 28 /12/2016
Research Supervisor	: PhD in pedagogics. Professor Nurbubu Asipova
	: PhD in pedagogics. Professor Akmatali Alimbekov

"METHODS OF TEACHING PUPILS OF 4TH AND 5TH YEAR CLASSES TO PRESERVE THE SAFETY OF LIFE AT SECONDARY SCHOOLS IN BISHKEK" (THE EXAMPLE OF THE LESSON BASICS OF LIFE SAFETY)

Human health and safety problem in the modern conditions is one of the most important case. Occasions in the world show the increase of man-made, natural and social hazards to human life. The urgency of the problem of human security due to increasing morbidity and mortality in Kyrgyzstan, increasing child morbidity, dangerous situations in the educational institutions, in this connection, appear specific security requirements of the younger generation, such as schoolchildren.

There is a necessity from early childhood to prepare a person for emergency situations, the ability to find a way out of situations that are dangerous to life and health. This will already from school to shape his system of knowledge about the basics of safety of human life and society, to teach practical skills in the protection of life and health, experience safe form of life.

Subject of study: Ways of training to preserve safety of pupils life

Objective: To determine the methods of training of 4th and 5th grade pupils for the Safety of Life

Research *methods*. For achieving claimed tasks and validation of assumptions the following research methods were used: a theoretical analysis of psychological and educational; sociological, educational materials, and various types of official documents; study of reports, conference papers, conferences, publications in the press; also were used in this generalization of the methods of comparison, systemic-structural approach, carrying out the survey, analysis, synthesis, simulation, monitoring, and research of results of study.

The thesis consists of an introduction, two chapters, conclusion, recommendation and bibliography, all of which is contained in 139 pages.

In the first chapter, "The formation and development of the teaching of life safety" was identified the scientific and pedagogic basis of keeping children life security. This chapter also analyzes the current state of safety of education life in secondary schools in Kyrgyzstan and the reflected address in this field. In this regard, reflects the history and development of health and safety in the education system and the wide open state of life safety of pupils in Kyrgyzstan

In the second chapter, "The content, methods and knowledge conditions of the formation of 4th and 5th grade pupils life safety" devoted to the development of scientific and practical advice for 4th and 5th grade pupils to teach keeping life safety and the use of active methods on the basis of experimental research work. Disclosure of the experimental work and research developed scientific and methodology recommendations.

Keywords: safety, life safety, education, safety education content, teaching methods, emergency, ways to preserve the security, school pupils.